

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Томілінські читання

Матеріали VII науково-практичної конференції
з міжнародною участю

м. Харків, 30 жовтня 2024 року

Харків – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

**ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

Томілінські читання

*Матеріали VII науково-практичної конференції
з міжнародною участю*

м. Харків, 30 жовтня 2024 року

Харків
ХНМУ
2024

**Секція 9.
СТУДЕНТСЬКА НАУКА**

Паненко М.В., Бездітко Т.В. Біоетичні аспекти пересадки гемопоетичних стовбурових клітин	217
Присяжнюк В.С., Дика Б.М. Прояви панічних атак у здобувачів освіти	218
Боровець О.Р., Ганич О.Т. Скринінг рівня стресу у пацієнтів з хронічним вірусним гепатитом В	219
Удовиченко А.О., Кушнарєнко С.І., Козирєв С.Д., Трегуб П.О. Обізнаність молоді щодо розвитку емфіземи легень внаслідок паління	221
Морока Р.К., Кропівний М.В., Кайнара В.М., Трегуб П.О. Використання AI в житті студентів та покращення праці за допомогою AI в сфері охорони здоров'я	223
Григорян Н.А., Орел О.В. Вплив соціальної ізоляції на психічне здоров'я: аналіз наслідків пандемії COVID-19 та військового вторгнення в Україну	224
Лєвченко С.Д., Денисенко К.О., Трегуб П.О. Рівень обізнаності молоді в питанні виявлення перших ознак інсульту	226
Orel O.V., Svyryd A.S. The role of nutrition in the prevention of non-infectious diseases	229
Aksyonova A.S., Kryvonohykh K.R., Yaremenko A.V. The role of the medical information system and electronic resources in improving the provision of medical aid	231
Pomahaibo K.G., Amrit Kaur Main directions of telemedicine in Healthcare modern practice	233
Lutsenko I.V., Yurova A.A., Yaremenko A.V. Telemedicine in the conditions of wartime	235
Orel O.V., Starkova V.D. Social determinants of mental health of students of higher educational institutions	238
Shatalova V.B., Orel O.V., Yaremenko A.V. Vaccination of pregnant women: study of awareness and fear among students	240
Mukhachova V.D., Popovych I.V., Yaremenko A.V. The role of health insurance in ensuring access to health care	242

Секція 9. СТУДЕНТСЬКА НАУКА

БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕСАДКИ ГЕМОПОЕТИЧНИХ СТОВБУРОВИХ КЛІТИН

Паненко М.В., Бездітко Т.В.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Незважаючи на стрімкий розвиток медицини, серцево-судинні захворювання продовжують займати 1 місце в світі за рівнем смертності. Пересадка гемопоетичних стовбурових клітин (ГСК) є однією з найефективніших операцій при ряді гематологічних та імунологічних захворювань (наприклад, лейкоз, мієлома, лімфома, загальний варіабельний імунodefіцит та ін.), оскільки стовбурові клітини спричиняють неабиякий терапевтичний ефект і можуть диференціюватися у всі типи клітин крові. Однак на сьогоднішній день й досі обговорюється питання щодо біоетичних аспектів пересадки гемопоетичних стовбурових клітин.

Основними проблемами для донорства є відсутність необхідних знань, що сприяє формуванню неправильного уявлення про процедуру. Особисті релігійні або етичні переконання можуть створювати бар'єр для потенційних донорів. Пересадка ГСК є особливою процедурою, адже вона стоїть на межі між донорством крові та донорством органів [4]. В той самий час, пересадка ГСК є набагато складнішою і важчою операцією, внаслідок якої можна отримати набагато більше ускладнень, ніж після донорства крові. Одним із ключових принципів біоетики є наявність інформованої згоди/договору, який надає повну і зрозумілу інформацію стосовно втручання та вміщує в собі перелік можливих ризиків та ускладнень. Особливо гостро питання біоетики постає під час вибору джерела гемопоетичних стовбурових клітин: кісткового мозку, пуповинної або периферичної крові. Оскільки забір ГСК з кісткового мозку є інвазивною процедурою, що може нести за собою ризики для донора, наявність інформованої згоди/договору має забезпечувати ознайомлення донора з можливими ускладненнями після проведення операції. Використання пуповинної крові дітей порушує питання про права дитини на збереження власного біологічного матеріалу. В цьому випадку ключову роль відіграє згода батьків, оскільки отримати згоду дитини-донора на момент її народження неможливо. Питання про етичність використання пуповинної крові новонароджених залишається відкритим до сьогодні.

Важливим етичним питанням є доступність таких процедур для усіх верств населення. Оскільки трансплантація ГСК є достатньо дорогавартісною процедурою, постає питання про рівність надання медичної допомоги для усіх верств населення, незалежно від їхнього фінансового статусу [1, 2]. За словами Національної служби здоров'я України, з 2024 року трансплантація гемопоетичних стовбурових клітин в Україні буде безоплатною, оскільки до програми медичних гарантій включено пакет "Лікування дорослих та дітей методом трансплантації гемопоетичних стовбурових клітин" [3].

Отже, пересадка гемопоетичних стовбурових клітин є важливою процедурою, яка може зберегти життя, проте водночас порушує багато